

Lp Lauri Mõek

Teie: 19.12.2025

Meie: 02.01.2026 nr 2-2/1120-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Lauri Mõek

Pöördusite Siseministeeriumi poole küsimusega, kuidas mõjutavad relvaseaduse muudatused reservväelasi, kes kohusetundlikult reservõppustel käivad ja kellel on kohustus oma oskusi ja teadmisi värskena hoida.

Peame vajalikuks kõigepealt selgelt eristada kahte eri valdkonda, mis avalikus arutelus sageli kokku segunevad. Ühelt poolt on küsimus riigikaitsest, reservväelaste rollist ja nende väljaõppest. Teisalt on relvade tsiviilkäibe reguleerimine, mille eesmärk on avalik kord ja ohutus. Need kaks teemat lõikuvad praktikas, kuid õiguslikult ei ole need samad.

Relvaseadus ei reguleeri reservväelaste õigusi ega kohustusi reservväelastena. See seadus ei anna ega võta ära riigikaitselisi volitusi, vaid määrab kindlaks, kuidas tsiviilisikud – sõltumata nende taustast – tohivad relvi ja tulirelva lisaseadmeid omada ning kasutada. Seetõttu ei too relvaseaduse muudatused iseenesest kaasa muutusi reservväelaste võimalustes harjutada relvade kasutamist sellistel distantssidel, mida sõjalises mõttes nimetatakse efektiivseks laskekauguseks.

Efektiivne laskekaugus on oma olemuselt sõjaline ja väljaõppeline mõiste. See tuleneb konkreetsete teenistusrelvade kasutamisest, näiteks relvadest, mille sihikuline ja efektiivne laskekaugus ulatub sadadesse meetritesse. Sellise oskuse säilitamine eeldab regulaarset harjutamist vastavatel distantssidel. Relvaseadus selliseid väljaõppelisi vajadusi ei käsitle ega peagi käsitlema. Seaduse muudatused ei loo võimalusi pikamaalaskmiseks, ei reguleeri väljaõppe sagedust ega anna õigust kasutada relva väljaspool lasketiiru või teenistuslikku keskkonda, isegi juhul, kui isik on reservväelane.

Sama loogika kehtib sihtimiseseadmete puhul. Relvavalgustid, lasersihikud, punatäppsihikud ja muud optilised seadmed on relvaseaduses käsitletud tsiviilkäibe loogika alusel. Seadus ei erista, kas neid soovitakse kasutada sportlaskmisel, jahil või sõjalise väljaõppe käigus. Praktikas kasutavad kaitseväelased ja kaitsepolitsei lasersihikuid sageli mitte niivõrd täpsuslaskmiseks, vaid suuna näitamiseks ja meeskonnatöö toetamiseks, näiteks piiratud nähtavuse või drooniohu korral. Need kasutusviisid jäävad aga väljapoole relvaseaduse regulatsiooni, sest tegemist on taktikaliste, mitte tsiviilsete vajadustega.

Avalikus arutelus tõstatub sageli ka küsimus, miks jahimehel on lubatud relva kasutada looduslikus keskkonnas liikuva sihtmärgi tabamiseks, samas kui reservväelane ei tohi isegi oma kinnistul statsionaarset märki lasta. See erinevus ei tulene reservväelase staatuse alahindamisest, vaid seaduse ülesehitusest. Jahipidamine on seaduses määratletud kui konkreetse eesmärgiga lubatud tegevus, millele on kehtestatud oma reeglid ja ohutusnõuded. Reservväelase iseseisev laskmine ei ole tsiviilõiguses eraldi lubatud tegevus ning relvaseadus ei tee erandeid isiku tausta alusel.

Eeltoodust tulenevalt selgitame, et reservväelaste väljaõppe ja oskuste säilitamise küsimus ei ole otseselt relvaseaduse kaudu lahendatav. See on riigikaitse korralduse küsimus ning kuulub Kaitseministeeriumi vastutusalasse. Vastav õiguslik raamistik paikneb eelkõige kaitseväge korraldust ja riigikaitset reguleerivates seadustes ning nende alusel kehtestatavates määrustes. Just seal saab otsustada, millised on reservväelaste väljaõppenõuded, kui sageli ja millistel tingimustel tuleb oskusi värskena hoida ning millised on riigi pakutavad võimalused selleks – olgu selleks lasketiirude kasutamine, teenistusrelvade hoiustamise erilahendused või muud korralduslikud meetmed. Relvaseadus annab vaid võimaluse taotleda riigikaitstes osaleval isikul taotleda tsiviilotstarbel soetatud tulirelvale riigikaitsemärgendit eesmärgiga osaleda isikliku tulirelvaga riigikaitsealises väljaõppes ning omada sellele tulirelvale sobivat suuremamahulist padrunisalve.

Siseministeeriumi vaates on oluline, et relvaseadus täidaks ka edaspidi oma põhifunktsiooni – tagada relvade tsiviilkäibe ohutus ja avalik kord. Reservväelaste reaalsed väljaõppevajadused on lahendatavad teistes õigusaktides ja poliitikavaldkondades. Nende kahe teema lahushoidmine ei ole takistus riigikaitsele, vaid eeldus selgele ja toimivale õigusruumile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ain Peil
osakonnajuhataja ülesannetes